

3) порівняльно-аналітичний – етап передбачає складання порівняльних відомостей;

4) підсумковий – на цьому етапі складаються протоколи інвентаризаційної комісії [2].

До складу комісії входять керівник підприємства та його заступник, керівники підрозділів, головний бухгалтер. Для уникнення та розкриття приховування нестач слід здійснити посилення контролю за проведенням інвентаризації [3].

Проведення інвентаризації можна здійснювати завдяки застосуванню автоматизованого обліку, налагодити графік проведення інвентаризації для систематизації та узагальнення інформації, що знизить трудомісткість апарату управління, бухгалтерії, що вплине позитивно на ефективне використання фінансових ресурсів і майно підприємства.

Отже, в сучасних умовах інвентаризація є провідним методом обліку та контролю діяльності підприємства. Сплановані цілі і засоби у сформованих структурах за умови системного мотивування можуть призвести до інтенсивності інвентаризації як засобу контролю та обліку.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. - К.: Знання, 2014. - 471с.
3. Корінько М. Д. Інвентаризація на підприємстві: основні організаційні моменти /М.Д. Корінько // Податки та бухгалтерський облік. – 2017.

Науковий керівник: Бунда О.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри цифровізації та бізнес-консалтингу, Київський національний університет технологій та дизайну

ГЛОБАЛЬНИЙ ІНДЕКС СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ В ВИМІРЮВАННІ ІНКЛЮЗИВНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Шевченко Олена Олександрівна

*кандидат економічних наук, Національний університет
«Києво-Могилянська академія»*

Однією з головних проблем інклюзивного розвитку є зростаючий рівень нерівності, який характеризує як окремі країни, так і світове господарство в цілому. В концепції інклюзивного розвитку центральне місце займає людський капітал як рушійна сила економічного

зростання. Відповідно, все що перешкоджає накопиченню людського капіталу, може значно гальмувати зростання. Однією з таких суттєвих перешкод є недостатня соціальна мобільність у поєднанні з нерівністю можливостей.

Термін соціальної мобільності вперше був використаний в соціології П. Сорокіним у 1927, далі його дослідження продовжили П. Блау і О. Дункан, С. Ліпсет, Р. Бендікс, Р. Еріксон, Д. Голдторп, які провели міжнародні дослідження соціальної мобільності різних країн Східної і Західної Європи, США. За визначенням вчених - соціологів, соціальна мобільність - це переміщення індивідів і соціальних груп суспільства між різними позиціями в системі соціальної стратифікації, це зміна положення індивіда або соціальної групи в системі соціальної ієрархії.

Традиційно соціологічною наукою використовується два методи визначення соціальної мобільності:

- внутрішньопоколінева мобільність - відслідковування кар'єри індивіда, його переміщення по соціальних сходах протягом працездатного віку;

- вивчення вибору дитиною професії, яку мали його батьки.

В абсолютному вираженні це здатність дитини відчувати краще життя, ніж її батьки; відносна соціальна мобільність — це оцінка впливу соціально-економічного походження на результати життя індивіда.

У звіті «The Global Social Mobility Report 2020 Equality, Opportunity and a New Economic Imperative» [1] для визначення пріоритетних дій політики та ділової практики, в результаті яких покращилась би соціальна мобільність, називається необхідність створення нового стандарту.

Для вимірювання поточного стану соціальної мобільності Всесвітній економічний форум створив глобальний індекс соціальної мобільності, який оцінює 82 глобальні економіки. Головне призначення індексу - надати політикам орієнтири для визначення сфер, інструментів покращення соціальної мобільності та сприяння створення рівних можливостей у країнах незалежно від їхнього розвитку.

На відміну від інших методологій, за якими фіксувалися ефекти заходів, застосовуваних 30 - 40 років тому, глобальний індекс соціальної мобільності зосереджується на факторах відносної соціальної мобільності, а не на результатах. Він враховує політику, практику та інституції, що дає можливість порівнювати всі регіони та покоління. Індекс використовує 10 показників соціальної мобільності, які зазначені на рисунку.

Індекс соціальної мобільності

- Здоров'я
- Доступ до освіти
- Освіта: якість і справедливість
- Навчання протягом життя
- Соціальний захист
- Доступ до технологій
- Можливості роботи
- Справедлива заробітна плата
- Умови праці
- Інклюзивні інститути

Рис. 1. Індикатори індексу глобальної соціальної мобільності

Джерело: https://www3.weforum.org/docs/Global_Social_Mobility_Report.pdf

У Звіті зазначається, що більшість економік повинні подолати розрив соціальної мобільності. У 2020 у рейтингу соціальної мобільності кращі показники мають скандинавські країни: лідером по показнику соціальної мобільності є Данія - 85,2, далі йдуть Фінляндія (83,6), Норвегія (83,6), Швеція (83,5) та Ісландія (82,7). У цих країнах поєднується доступ, якість та рівність освіти, а також забезпечуються можливості для роботи та гідні умови праці, ефективний соціальний захист та інклюзивні інститути. Серед економік G7 Німеччина є найбільш соціально мобільною (78), Франція (76,7); Канада (76,1); Японія (76,1); Великобританія (74,4); США 70,4); Італія (67,4).

Серед великих економік світу, що розвиваються, Китай займає 45-е місце – 61,5, далі йдуть Бразилія (60-е – 52,1), Індія (76-е – 42,7) [1].

Україна знаходиться на 46 місці з показником 61,2, який розрахований за наступними індикаторами: населення – 42 млн. ос., ВВП – 109,3 млрд. дол., ВВП на душу населення – 2963,5 дол., частка ВВП у світовому ВВП – 0,29%, індекс Джині - 25,0, середньорічне зростання ВВП за 10 років – 0,1% [1,193].

Індекс показує, що уряди країн можуть сприяти вирівнюванню можливостей, створюючи рівні умови для всіх громадян, незалежно від їх соціально-економічного походження, що є одночасно одним з принципів інклюзивного економічного розвитку. Для цього у звіті пропонується поширювати прогресивну систему оподаткування; збільшувати соціальні витрати; посилювати підтримку освіти та навчання і формування навичок протягом життя; удосконалювати систему соціального захисту з метою охоплення всіх працюючих, адже глобалізація і технології сприяють поляризації нерівності.

Таким чином, збільшення рівня соціальної мобільності в результаті зусиль урядів по створенню справедливих можливостей для всіх громадян може стати драйвером економічного зростання.

Список використаних джерел:

1. The Global Social Mobility Report 2020 Equality, Opportunity and a New Economic Imperative. Режим доступу: <https://www.weforum.org/reports/global-social-mobility-index-2020-why-economies-benefit-from-fixing-inequality#what-is-social-mobility>

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРИБУТКУ

Яремова Марина Іванівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і підприємництва, Поліський національний університет

Лузан Максим Олегович

магістрант кафедри економіки і підприємництва, Поліський національний університет

В економіці немає чіткого тлумачення категорії «прибуток», оскільки прибуток втілює всю сукупність соціальних, виробничих та економічних відносин, а його поняття за змістом відображає рівень суспільного розвитку. В економічній теорії історично склалися такі концепції отримання прибутку:

1) концепція дисбалансу ринку. Згідно з цією концепцією джерелом прибутку є порушення ринкової рівноваги, коли зміна попиту на товар (а отже і його ціни) за незмінних витрат факторів виробництва створює перевищення доходів над витратами, що формують прибуток. Джерелом такого надлишку може бути зовнішня торгівля (Т. Манн, Ж.-Б. Кольбер) або домінування фірми на ринку;

2) Трудова теорія вартості, заснована К. Марксом і Ф. Енгельсом, стверджує, що джерелом прибутку є праця працівників у сфері матеріального виробництва, які створюють додатковий продукт, додаткову вартість і прибуток, або є перетвореною формою доданої вартості [1];

3) Концепція підприємництва є найпопулярнішою в західній економіці. Сучасна концепція визначення підприємницького прибутку винайдена згідно до розробок американського вченого Дж. А. Шумпетера щодо теорії прибутку в результаті впровадження інновацій. Він першим